

### Sylva Chaloupková: Úlohy a antisignálem pro žáky 1. stupně ZŠ

Původním vedoucím diplomové práce byla PhDr. Slezáková Ph.D. Když se ale kol. Slezáková musela věnovat mateřským povinnostem, převzal jsem, na její žádost, vedení práce já. V sebereflexi nachází autorka pro tuto, ve své podstatě negativní změnu, i pozitivní slova: ...považuji to možná i za výhodu, protože jsem měla jedinečnou možnost pracovat s názory a zkušenostmi 2 lidí, kterých si velmi vážím.

Z mého pohledu byla ale diplomantka ukrácena. Vzhledem k značnému nárůstu povinností, které jsem po kol. Slezákové převzal, nemohl jsem sl. Chaloupkové věnovat tolik času, kolik bych chtěl a kolik by bylo žádoucí. Nebyl jsem například schopen přečíst celou práci před závěrečnou redakcí. Přesto tuto skutečnost na výsledném produktu tento můj nedostatek nelze poznat. To jen zdůrazňuje míru autonomie autorky.

Práce je rozdělena do čtyř kapitol doplněných o úvod, závěr, sebereflexi, literaturu a přílohy. K práci jsou přiloženy dvě DVD s experimenty.

V krátkém úvodu autorka formuluje cíl práce, její napojení na diplomovou práci M. Strnadové, dává stručný pohled na obsah a formuluje poděkování učitelkám, které ji poskytly pomoc.

První kapitola (s.8-22) dává souhrn důležitých poznatků o slovních úlohách, jak je autorka nastudovala v literatuře a jak je pochopila.

Druhá kapitola (s.23-84) tvoří jádro práce. Je věnována experimentům. Těch uskutečnila autorka celkem 10 a jejich zpracování má rostoucí tendenci. Experimenty 01, 05 a 06, uvedené v části 2.1 jsou epizodické. Část 2.2 prezentuje experimenty 02, 03 a 04 v nichž žák podle postupně získávaných informací určuje podlaží jednotlivých oddělení obchodního domu. Nejpropracovanější z experimentů, (Ex 07, s. 52- 61) je jediný u kterého byla moje pomoc, coby vedoucího práce, výraznější. Tento experiment autorka zpracovala i k interaktivní prezentaci k níž došlo v únoru 2009 na konferenci Dva dny s didaktikou matematiky, kde autorka vedla na dané téma dílnu. O tom podává autorka stručnou zprávu na straně 62.

Část 2.3 uvádí dobře promyšlenou a komentovanou kaskádu deseti úloh o pětipodlažním domě. Kaskáda je aplikovaná na žáka 2. ročníku Ondřeje (Exp.09). Již u první úlohy zde dochází ke komunikačnímu šumu, který autorka komentuje, ale nehodnotí z hlediska účinnosti experimentu. Budu rád, když o této otázce vznikne u obhajoby diskuse. Prvních pět úloh uvedené kaskády je pak v Exp. 10 aplikováno na celou třídu. První tři úlohy jsou řešeny frontálně, úlohy 4. a 5. individuálně. Z 9 dívek obě úlohy vyřešilo správně 7 (byly to stejné dívky?) Z 10 hochů úlohu 4. správně vyřešilo 8, ale úlohu 5. jen 3. Autorka nezkoumá příčiny. Možná by se dalo na to téma říct něco u obhajoby.

Třetí kapitola (s. 85 – 101) vypráví o tom jak tři učitelky předpovídají úspěšnost vlastních žáků při řešení dvojice slovních úloh – první se signálem, druhá s antisignálem. Velice zajímavá sonda vede čtenáře ke dvěma otázkám. První se týká příčin, proč některý učitel udělá odhad správně a jiný nesprávně. Druhá pak se týká možnosti udělat podobný výzkum v podstatně větším měřítku s cílem vytvořit diagnostický nástroj hodnocení učitele (po souboru takových nástrojů volá MŠMT).

Čtvrtá a poslední kapitola (s. 102 – 118) napojuje na diplomovou práci M. Strnadové, která udělala úplnou rešerši učebnic pro 1. stupeň nakladatelství Prodos a Alter. Autorka doplnila rešerši o učebnice nakladatelství SPN a sumárně všechny výsledky graficky prezentovala.

Předložená diplomová práce má tři silná pozitiva: Objem získaných a zpracovaných dat, samostatnost s jakou ji autorka vytvořila a řád, který prostupuje jak jednotlivé části, tak i architekturu celku. Případné rezervy padají spíše na moji hlavu, potažmo na zmíněný nedostatek času na konzultace, které by pomohly dotáhnout některé myšlenky zmiňované v posudku výše.

Doporučuji předloženou práci uznat jako diplomovou.

V Praze 11.5.2009